

ЛІТЕРАТУРА

1. Белоруссова, Е. В. Деловая игра как средство развития творческой активности студентов в условиях профессионального образования Педагогическое мастерство: материалы V междунар. науч. конф. (г. Москва, ноябрь 2014 г.). – М.: Буки-Веди, 2014. – С. 218–220.

Доротюк В. І.

кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу профільного навчання

*Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України
м. Київ, Україна*

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНІЙ ОСВІТІ

Дослідником і розробником компетентнісного навчання є Джон Равен. Він так пояснює ті переваги компетентнісно орієнтованої освіти: «Надання учителям часу за межами навчального процесу, який вони могли би витратити на спроби удосконалити методи викладання, впровадити нові оціночні процедури, нові інструменти контролю за розвитком дітей, на впровадження альтернативних навчальних програм і на узагальнення результатів»[1]. Новим методом у компетентнісній освіті, на думку Равена є розвиток внутрішньої ініціативи учнів та участь у визначенні та формуванні їх мотивів. Не дивлячись на важливість цих положень, існує проблема, а саме: не розроблені методики роботи з мотивацією учнів а також, недостатність знать теоретичних моделей та законів мотивації в педагогічній середовищі. Існує небагато досліджень на цій царині, одна з них-це дослідження Л. І. Божович, яким було встановлено різноманітність мотивів навчальної діяльності, що поділяються на внутрішні та зовнішні.

Внутрішні – це «потреба в інтелектуальній активності і в оволодінні новими вміннями, навичками і знаннями.» [2]. Потреби в інтелектуальній активності властиві дітям творчим, обдарованим, тим, які мають чітко виражені спеціальні здібності. Задоволення цього мотиву повинен забезпечувати правильно побудований навчально-виховний процес, спрямований відповідно до напруженості здібностей учнів.

У вивченні навчальних предметів рекомендується ввести список додаткової літератури і програму поглибленого вивчення предмету. Головне завдання педагогів – не допустити нерозбірливості у задоволенні інтелектуальної активності учнів, утримати їх від попадання в субкультури, альтернативні освітній культурі. Особливістю даної мотивації є насичений інформацією, науковими фактами, жвавістю

викладання, забезпечуючий пізнавальну діяльність учнів, учбовий процес.

Серед зовнішніх мотивів ведучим є соціальний: авторитет в колективі, оцінка схвалення, відповідність власному баченню своєї особистості. Внутрішні потреби при соціальній мотивації можуть бути направлені, як на бажання бути необхідним в суспільстві, так і егоїстичні – виділятися в класі, володарювати. У цьому зв'язку мотиви мають бути досліджені та забезпечувати правильну траєкторію індивідуального і колективного виховного процесу. Мотиви – основа планування і коректування педагогічних умов, змісту і принципів формування особистості учня і обличчя класу.

З віком дітей змінюються і мотиви. В початковій школі вони ще не стабільні, ситуативні, інколи епізодичні, пов'язані з особистістю вчителя, його вимогами і педагогічною майстерністю. У середньому шкільному віці потреби пізнання є запорукою гарного відношення вчителів та стабільного положення серед однокласників.

Старшокласники прагнуть до пошуку покликання, намагаються співвідносити його з навчальними предметами і їх інтелектуальна активність пов'язується із пізнанням світу професій і вибору свого майбутнього. Соціальна мотивація виходить за межі освітнього закладу, учні прагнуть спілкування на підготовчих чи на мовних курсах, в концертних залах, в інтернеті в співтовариствах за інтересами.

Учнівська мотивація, її особливості, причини її змін мають вивчатись педагогами. Шлях розвитку особистості, її направленість – це шлях розвитку мотиваційної сфери дитини.

«Мотиви людської діяльності є більш чи менш адекватно переломленим в свідомості відображенням об'єктивних рушійних сил людської поведінки»[3].

Мотиви безпосередньо впливають на поведінку, отже їх вивчення є запорукою впливу на учнів з метою забезпечення добродійних вчинків, цілеспрямованості та активної життєвої позиції. На базі вивчення мотивів школярів можуть бути розроблені навчальні та виховні педагогічні технології, використання яких покращить комунікацію учнів, вчителів та батьків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Равен Джон. Компетентность в современном мире. М., 2002. С. 396, 393 с.
2. Изучение мотивации детей и подростков. Сборник под ред Л. И. Божовичи и Л. В. Благоннадежиной. М., 1972. С. 25.
3. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии . М., 2011 С. 625.